

Foto: Jason Leung

Prioriteringer og kriseløsninger

Hvor går du når livet gir deg en trøkk? Til TV'n, kjøleskapet eller senga? Eller prøver du kanskje å distrahere deg selv med musikk, trening eller shopping?

Saul og David i krise

I 1 Sam 28 og 30 sammenlignes Saul og David på hvordan de reagerer i en stor krise. I kapittel 28 fortelles det først om Saul: *Filisterne samlet seg, dro til Sjunem og slo leir der. Saul samlet hele Israel og slo leir på Gilboa-fjellet. Men da Saul så filisternes leir, ble han redd, og hjertet hans skalv.*¹ Den hebraiske teksten sier at hjertet hans skalv "veldig", og han beskrives sjelden så redd som her.

Kronologien i disse kapitlene er interessant. Når vi i kapittel 29 forlater Saul for å se hvordan det går med David, går vi faktisk tilbake i tid til før Saul ser filisternes hær. Når historien om David da fortsetter videre i kapittel 30, finner handlingen sted omtrent samtidig som kapittel 28. Davids krise i kapittel 30 hender altså noenlunde på samme tidspunkt som Sauls krise i kapittel 28, og dermed understrekes kontrasten mellom de to enda mer.

To dager etter kom David og mennene hans til Siklag. Da hadde amalekittene gått til angrep på Negev og Siklag. Siklag hadde de plyndret og brent ned. Kvinnene og alle som var der, både små og store, hadde de tatt til fange. De drepte ikke noen, men de drev dem foran seg da de dro sin vei. Da David og mennene hans kom hjem, var byen brent

ned, og konene og sønnene og døtrene deres var bortført. De brast i gråt, både David og krigsfolket som fulgte ham, og de gråt til de ikke orket mer. De to konene til David, Ahinoam fra Jisreel og Abigajil, som hadde vært gift med Nabal fra Karmel, var også ført bort. Selv var David i stor fare, for krigsfolket truet med å steine ham, så bitre var de alle fordi sønnene og døtrene deres var ført bort.²

Ikke bare var dette et antiklimaks å komme hjem til etter to dagers reise og lenge borte fra familien. I tillegg vender alle seg mot David og gir ham skylden for situasjonen. David hadde ikke stått så alene på lenge, kanskje ikke siden han flyktet fra Saul mange år tidligere.

Ulik krisehåndtering

Saul og David befinner seg altså på bunnen på ganske likt tidspunkt. Hvordan handler de i disse situasjonene? La oss først se på Saul: *Han ba Herren om råd, men Herren svarte ham ikke, verken i drømmer eller ved urim³ eller gjennom profeter.⁴* Saul bryr seg ikke om det egentlige problemet mellom seg og Gud som gjør at svaret uteblir, og hans neste skritt er i stedet et skritt i helt gal retning: *Da sa Saul til mennene sine: «Finn en kvinne til meg som kan mane fram gjenferd, så vil jeg gå til henne og rådspørre henne.»⁵* Planen er å vekke opp Samuel fra de døde og spørre ham om råd. Denne handlingen var så alvorlig at den skulle komme på rullebladet hans som et av hans største feiltrinn.⁶

Så over til David. Hans reaksjon beskrives i en kort men betydningsfull setning: *“Men David søkte styrke hos Herren sin Gud.”⁷* Det første han gjør er å vende seg til Gud og *“styrke seg”⁸* i ham, og *“sin Gud”* understreker den personlige Gudsrelasjonen David hadde. Det er først etter dette at han spør Gud om hva han skal gjøre med situasjonen. Kanskje hørtes Davids bønn litt ut som dette:

*“Jeg roper høyt til Herren. Jeg ber til Herren om nåde.
Jeg øser ut min klage og forteller ham om min nød.
Når min ånd blir svak, kjenner du min sti.”⁹*

*“Herre, jeg løfter min sjel til deg. Min Gud, til deg setter jeg min lit.
Vend deg til meg og vær meg nådig, for jeg er ensom og hjelpeløs.”¹⁰*

David hadde hele livet prioritert denne relasjonen. Dette er en grunnleggende forskjell mellom ham og Saul og også noe av det som gjorde David til *“en mann etter Guds hjerte”*.¹¹

Styrke eller problemløsning?

Et viktig poeng er å prioritere denne relasjonen med Gud når vi er langt nede og ta oss tid til å *“styrke oss i Herren vår Gud”* framfor å lete andre steder etter noe som kan hjelpe. Et annet poeng er at det faktisk ikke ser ut til at David fikk noe svar fra Gud om hva han skulle gjøre før han i verset etter går til øverstepresten og ber Gud om råd:

Han sa til presten Abjatar, sønn av Ahimelek: «Kom hit med efoden!» Abjatar brakte efoden til David, og David ba Herren om råd: «Skal jeg sette etter denne røverflokket? Kan jeg nå den igjen?» Herren svarte: «Sett etter dem! Du skal nå dem igjen og berge det de har tatt.»¹²

Det er ikke nedskrevet noe annet svar enn dette, så trolig bestod *“styrkingen”* av andre ting enn løsningen på problemet.¹³ David går til Gud fordi han hadde en personlig relasjon med Gud. Saul,

på den annen side, bruker Gud som en "krykke". Han henvendte seg til Gud fordi han var i knipe og trengte hjelp. Ellers hadde han ingen personlig relasjon med Gud.

Noen ganger handler det ikke om å få svar når vi henvender oss til Gud, men heller å "øse ut vår klage og fortelle ham om vår nød" og kanskje be mer om styrke enn løsninger. "Be alltid" og "legg alt fram for Gud" skriver Paulus,¹⁴ og også at "alt makter jeg i ham som gjør meg sterk."¹⁵ Og Hebreerbrevet sier: "For Gud har sagt: Jeg svikter deg ikke og forlater deg ikke. Derfor kan vi tillitsfullt si: Herren er min hjelper, jeg frykter ikke."¹⁶

---

¹ 1 Sam 28,4-5

² 1 Sam 30,1-6a

³ Urim og Tummim var trolig to steiner på øversteprestens drakt, "efoden" som nevnes i 1 Sam 30,7. Både Saul og David "spør Herren om råd" ved å gå til presten, og Gud svarer via disse steinene. Ofte er spørsmålene til Gud ja/nei-spørsmål, og kanskje har dette sammenheng med det begrensede svaret som kunne komme på denne måten.

⁴ 1 Sam 28,6

⁵ 1 Sam 28,7

⁶ 1 Krøn 10,13

⁷ 1 Sam 30,6b

⁸ Verbet som oversettes "søkte styrke" i NO11 er refleksivt, dvs. at han "gjorde seg selv sterk". Han søkte styrke hos Gud og fikk det.

⁹ Sal 142,2-4

¹⁰ Sal 25,1-2 og 16

¹¹ 1 Sam 13,14; Apg 13,22

¹² 1 Sam 30,7-8

¹³ 1 Sam 30,7 begynner med såkalt 'waw consecutivum' på hebraisk, som vanligvis brukes om handlinger i fortid som følger etter hverandre. Det ser derfor ut til at setningen "Han sa til Abjatar..." er det neste som skjer etter setningen "David fant styrke i Herren sin Gud", ikke at det å få svar gjennom presten var en del av styrkingen i verset før.

¹⁴ Ef 6,18

¹⁵ Fil 4,13

¹⁶ Hebr 13,5-6